

Állásfoglalás az összefogásról

Az elmúlt napokban publicisztikák, elemzések sora vizionálta az erdélyi nemzeti-polgári oldal politikai kimúlását. Az „ellenérdekelt” újságírók majdhogynem ujjongva mutattak rá a polgári oldal gyengeségeire, barátaim és eszmetársaim egy része másfelől pedig egyenesen engem tett felelőssé mindezért, különböző belső levelezőlistákon igaztalan vádakkal illetve engem és közvetlen munkatársaimat.

Mélyen elgondolkodtatott a „szelektív logikák” ilyenforma megerősödése, az „egydimenziós” világlátás térnyerése. Merthogy hamis a kiindulópont.

Lássuk be: az egyik fél egyoldalú igazsága akkor is csak féligazság, ha tudója meg van győződve arról: csak az az igazság – sőt, éppen így, ebben a formában veszélyes, ráadásul monomániásan ismételve csak súlytalanodik.

Nincs két Erdély, mint ahogyan nincs két Anyaország, két Kárpát-medence sincsen. Nincs két magyarság (vagy hét), a be nem avatkozás átkos doktrínája – a kommunizmus egyik legsúlyosabb öröksége! – nem véd és nem biztosít egészséges jövőképet.

Csak ellehetetlenít.

„Minden magyar felelős minden magyarért” – idéztük Szabó Dezsőt február 21-én, a nagyváradi Csángó Nap alkalmából kiadott Nyilatkozatunkban. „...azoknak a társadalmaknak, amelyek elhanyagolják a múltat, nincs jövőjük...” – idéztük a 2008-as Prágai Nyilatkozatot a Kommunizmus Áldozatainak Emléknapján, február 25-én.

Amennyiben nem nézünk őszintén szembe a múltunkkal, gyógyító módon nem számoljuk fel Trianon és a kommunista diktatúrák örökségét, akkor nemhogy jövőnk, hanem egészséges jelenünk sem lehetséges. Hamis és torz „mostjainkban” politikai programokat építhetnek hazugságbeszédre, becsapott anyaországbéliek tagadhatják meg nemzettársaikat, felelőtlenül elfeledkezhetünk a már identitásukban is veszélyeztetett csángómagyarjainkról, magukra hagyhatjuk a káprátaljai, délvidéki tesvéreinket – a globális „háttérzaj” elfedi a „kiáltó szavakat”.

Amit egyen-egyenként erőnknek gondolunk, az európai optikával nem is látszik. A közel félmilliárd lakosú Európai Unióban csakis akkor van esélyünk kollektív jogaink érvényesítésére, ha nem romániai, szlovákiai, ukrainai, szerbiai, horvátországi magyarokról beszélünk külön-külön, hanem **a magyar ügyet** mutatjuk fel.

Szűkebb hazánkra nézve Makkai Sándorral együtt vallom: Erdély ügye elsősorban nem politikai, hanem erkölcsi kérdés. És Kós Károly óta tudva tudjuk, hogy számunkra, erdélyi magyarok számára a nemzeti autonómia az egyetlen elfogadható megoldás – az autonómia közös ügye legyen hát a „nemzeti minimum”.

Ehhez pedig az kell, hogy ne legyőzni, hanem megnyerni akarjuk egymást. Ezt jelenti az összefogás. Nem a szűkkeblű és kirekesztő egységet, és nem az elvtelen megalkuvást.

Így gondolom most, és így gondoltam az RMDSZ-szel kötött megegyezés aláírásakor is. Ennek tanúságaképpen mellékeltem közzéteszem a marosvásárhelyi Kultúrpalota Tükörtermében elmondott beszédem szerkesztett változatát.

Zárásképp idézzük Kós Károly „egyszerű” igazságát: „Dolgoznunk kell, ha élni akarunk, és akarunk élni, tehát dolgozni fogunk.” Ezt ő már 1921-ben tudta.

Nagyvárad, 2009. február 27.

Tókécs László püspök, EP-képviselő,
az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács elnöke

Alkalmi beszéd

az EMNT és az RMDSZ közötti megegyezés aláírásakor
Marosvásárhely, a Kultúrpalota Tükörterme
2009. február 22.

Közismert, hogy már előzetesen is sok bírálat, sőt támadás ért engem a most aláírandó megegyezésért. Megalkuvással, elveim feladásával vádoltak meg miatta.

Ennek kapcsán nagy erdélyi református püspökünket, **Makkai Sándort** idézem, aki egy helyen úgy fogalmaz, hogy: számára **Erdély ügye** nem annyira politikai, hanem sokkal inkább **erkölcsi kérdés**. – Valóban, erdélyi magyarságunk érdekeit képviselni és erdélyi népünket szolgálni elsőrenden erkölcsi kérdésnek számít.

Kolozsváron, a Szent Mihály-templomban a napokban emlékeztek meg **Márton Áron** gyulafehérvári püspök hivatalba lépésének 70. évfordulójáról. Az ünnepségen erdélyi egyházaink képviselőinek sorában magam is részt vettem. Márton Áron példája és szolgálata ugyanezt az erkölcsi megközelítést támasztja alá.

A Ceaușescu-diktatúra bukásának ideje – 20. – évfordulóján az előbb mondottakhoz hadd tegyem azt is hozzá, hogy – megítélésem szerint – 1989-ben, **Temesváron** én sem „politizáltam”, hanem tettem azt, amit abban a helyzetben egy lelkipásztornak tennie kell.

Ehhez hasonlóan, a politikai közszereplést, megegyezésünk mostani aláírását sem annyira „politizálásnak”, hanem elsősorban erkölcsi felelősségvállalásnak ítélem, melyet erdélyi magyar közösségünk szolgálata követel meg tőlünk – hiszen népünk javának és érdekeinek képviselete, valamint a romániai demokratikus átalakulás 1989 utáni szolgálata mindnyájunk erkölcsi kötelessége, melyért föltétlenül össze kell fognunk.

Mindezek értelmében megegyezésünk erkölcsi alapokon nyugszik. Helyzetünk és népünk iránti elkötelezettségünk megköveteli, hogy **nemzeti érdekeinket** személyes és pártérdekeink fölébe helyezzük. Közelebbről nézve: a magyar közösségi önrendelkezés, **az autonómia** ügye minden másnál előbbre való. Azért kell összefognunk, mert ezt külön-külön, egymással szemben állva nem leszünk képesek kellő módon és kellő mértékben, hatékonyan képviselni. Abból a helyzetből is, melybe a határon túli közösségeink sodródtak, s – tegyük hozzá – abból a hátrányos helyzetből is, melybe a legutóbbi választások nyomán az erdélyi magyarság szorult, csakis **összefogással** találhatjuk meg a kiutat.

Módszertani szempontból azt tartom fontosnak, hogy ne **legyőzni**, hanem **megnyerni** akarjuk egymást. Szembefeszüléseinknek úgyis, minden esetben csak erdélyi népünk lehet a vesztese, akit szolgálni kötelességünk. Amúgy pedig mindannyiunk számára nyilvánvaló, hogy a

maguk pártos kizárólagosságával csak a politikai pártok akarják mindig „legyőzni” egymást. Nekünk viszont nem pártban, hanem nemzetben kell gondolkoznunk.

Megegyezésünk egy hosszú **folyamatnak** az eredménye. Legalább 2007-ig menjünk vissza – amikor a tényleges **párbeszédet** elkezdettük. Akkor nem sikerült tovább lépnünk. 2008-ban – tavaly – már majdnem sikerült megállapodásra jutnunk. Jó lelkiismerettel állíthatom, hogy a megegyezés elmaradása nem rajtunk múltott. Mostanra – végre – beérett és eredményre vezetett ez a folyamat, és itt állunk, az aláírás előtt.

Hadd tegyem hozzá, hogy – más megközelítésben értékelve – a 2007-es **európai parlamenti választások** eredménye ért be mostanra. Egyebek mellett ennek köszönhető, hogy elnyert szavazataival, megnövekedett politikai súlyával a nemzeti-polgári oldal az RMDSZ vezetőségét megegyezésre hajlította.

Az összefogásnak viszont nem kellene a közelgő EP-választásokra szorítkoznia, hanem – reményeink szerint – a romániai magyar politikai és közéletben ezzel elkezdődő **belső rendszerváltozást** kellene egyesült erővel megvalósítanunk.

Persze – ahogyan mondani szokás –: a puding próbája az evés. Vagyis menet közben fog meglátszani, hogy ez a megállapodás csupán egy „**intermezzo**” lesz-e magyar közéletünkben – vagy pedig egy **tartós folyamat** veszi kezdetét, illetve egyenes úton tovább halad az a folyamat, melyet 2007-ig vezettem vissza.

Európai megközelítésben szólva, az **Európai Unió** egyik jelmondatát idézem: „Egység a sokféleségben”. Úgy gondolom, hogy Kárpát-medencei magyarságunk **egysége** jól beleillik ebbe az európai sokféleségbe – mint ahogy a mi **sokféleségünk** is az Unió egységébe.

Amiképpen **Orbán Viktor** szokta hangsúlyozni: egy erős Európában egy erős anyaországra van szükségünk – és hadd tegyük hozzá: egy **erős Erdélyre, erős nemzetrészekre** a határon túli területeken. – Erre törekszünk a Kárpát-Medencei Magyar Autonómia-Tanács keretében, ezentúl már az RMDSZ-szel közösen.

Európa felől nézve: **a mi autonómiánk** ügye elenyésző fontosságú. Ezen mindaddig nem tudunk változtatni, míg azt csak magányosan, egymástól elszigetelten képviseljük, illetve megrekedünk a közösségi önrendelkezés szándékának a pusztá kinyilvánításánál. Kézzelfogható eredményt csak az autonómia oldalán való szoros összefogással van esélyünk elérni.

Ennek kapcsán külön is üdvözlöm az **Erdélyi Magyar Egyeztető Fórum** közeli megalakítását, mely hosszú idő után újból integrálni hivatott a különféle, sokszor egymásnak élesen ellentmondó álláspontok képviselőit, az erdélyi magyar politikai és polgári erőket.

Ezzel együtt kiemelten fontosnak tartom annak az **autonómia-munkacsoportnak** a létrehozását, mely három szintű önrendelkezési programunk megvalósítása érdekében hivatott eljárni, egységes koncepciót és terveket előkészíteni – természetesen a **Székely Nemzeti Tanács** részvételével. Ez utóbbi vonatkozásban, ezen a helyen is hadd hangsúlyozzuk: „belső anyaországunk”, Székelyföld nélkül Erdély nem tud elég erős lenni – mint ahogy önmagában Székelyföld sem tudhat boldogulni.

Ezekkel a gondolatokkal és ebben a szellemben írom alá megegyezésünket. A helyzet nyitott – Isten után – rajtunk fog múlni, hogy közösen mire megyünk.

Közeli célunk: az európai parlamenti választásokra néző összefogás. Távlati céljainkat az előttünk fekvő két dokumentum foglalja magába. Aláírásukkal a **párbeszédnek** és az **együttműködésnek** egy újabb fejezete kezdődhet el.

Tökés László
az EMNT elnöke